

M.Ed. Sem.-4 Examination

B-105

Issues and Challenges in Primary Education

Time : 2-30 Hours]

April-2025

[Max. Marks : 70

Section-I

પ્ર:૧ નીચેના માંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર ૭૦૦ શબ્દોમાં લખો.

(૨૦)

૧. પ્રાથમિક શિક્ષણનો અર્થ જણાવીને તેનું મહત્વ સમજાવો.
૨. યુ.કે. અને ભારતના પ્રાથમિક શિક્ષણ વચ્ચે તુલના કરો.
૩. કોઠારી કમિશને પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે કરેલી ગમે તે દસ ભલામણો જણાવો.

પ્ર:૨ (અ) નીચેના માંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો.

(૧૦)

૧. NEP ૨૦૨૦ દ્વારા પ્રાથમિક શિક્ષણના વિકાસના સંદર્ભમાં કરવામાં આવેલા સુધારા જણાવો.
૨. સ્વતંત્રતા પહેલા કયા પંચોએ પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે ભલામણો કરી હતી? તે તમામ પંચોનાં નામ અને વર્ષ જણાવો.
૩. ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના વિકાસ અંગે ટૂંકનોંધ લખો.

પ્ર:૨ (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૦૫)

૧. ઈશ્વરભાઈ પટેલ સમીક્ષા સમિતિએ પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે કરેલી મહત્વની બે ભલામણો જણાવો.
૨. અમેરિકામાં પ્રાથમિક શિક્ષણનું માળખું શું છે?
૩. જાપાનનાં પ્રાથમિક શિક્ષણની મહત્વની બે સારી બાબતો જણાવો.
૪. જ્ઞાનપંચ નોલેજ કમીટીના અધ્યક્ષનું નામ જણાવો?
૫. ૧૯૯૨ના અમલીકરણ કાર્યક્રમની ગમે તે બે વિશિષ્ટતા જણાવો.

Section-II

પ્ર:૧ નીચેના માંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર ૭૦૦ શબ્દોમાં લખો.

(૨૦)

૧. RTE એક્ટનો અમલ કઈ તારીખથી થયો? તેની મહત્વની નવ જોગવાઈઓ જણાવો.
૨. આત્માસી વર્ગખંડનો અર્થ સમજાવીને તેના ગમે તે ચાર ફાયદા અને ચાર મર્યાદાઓ સમજાવો.
૩. ઉચ્ચ પ્રાથમિક કક્ષાએ શિક્ષણમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સમજાવો.

પ્ર:૨ (અ) નીચેના માંથી બે પ્રશ્નોના ઉત્તર ૧૨૫ શબ્દોમાં લખો.

(૧૦)

૧. પ્રાથમિક શિક્ષકોએ કઈ બિનશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ કરવી પડે છે? તેની શિક્ષણ પર પડતી અસરો જણાવો.
૨. પ્રાથમિક કક્ષાએ શારીરિક શિક્ષણની જરૂરિયાત સમજાવો.
૩. SWOT શું છે? તે પ્રાથમિક શિક્ષણની ગુણવત્તા વધારવામાં કઈ રીતે મદદરૂપ થઈ શકે છે?

પ્ર:૨ (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૦૫)

૧. શાળાકીય સર્વાંગી મૂલ્યાંકન એટલે શું ?
૨. પ્રાથમિક કક્ષાએ શિક્ષણનું માધ્યમ કયું હોવું જોઈએ ? શા માટે?
૩. ઉચ્ચતર પ્રાથમિક કક્ષાએ શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી ગુણોત્તર કેટલો હોવો જોઈએ?
૪. કુદરતી બક્ષિસ ધરાવતા બાળકોને નડતી બે સમસ્યાઓ જણાવો.
૫. બંધારણની કલમ ૪૫ શું કહે છે?

(P.T.O)

E392-2

April-2025
M.Ed. Semester-IV
B 105 : Education

ISSUES AND CHALLENGES PRIMARY EDUCATION

2.30 hrs

Total Marks – 70

Section-I

Q.1 Answer any two of the following questions in 750 words. (20)

1. Giving the meaning of primary education, explain its importance.
2. Compare the primary education of UK and India.
3. State any ten recommendations of Kothari commission regarding primary education.

Q.2(a) Answer any two of the following questions in 125 words. (10)

1. State improvements made by NEP 2020 regarding development of primary education.
2. Which commissions have made recommendations regarding primary education before independence? State the name and year of all commissions.
3. Write a brief note on the development of primary education in India.

Q.2 (b) Answer the following Five question in short. (05)

1. State any two important recommendations made by Ishwarbhai Patel review Committee regarding primary education.
2. What is the structure of primary education of America.
3. State any two good points of primary education of Japan.
4. State the chairman name of Gyanpanch Knowledge Committee?
5. State any two special features of implementation programme of 1992.

Section-II

Q.1 Answer any two of the following questions in 750 words. (20)

1. On which date RTE Act was implemented? State any nine important provisions of the same.
2. Explaining the meaning of virtual classroom, explain four advantages and four limitation of the same.
3. Explain the role of a teacher in education at the upper primary level.

Q.2(a) Answer any two of the following questions in 125 words. (10)

1. Which non-academic activities the primary teachers have to perform? State effects of the same on education.
2. Explain the need for physical education at the primary level.
3. What is SWOT? How can it be helpful in improving the quality of primary education?

Q.2 (b) Answer the following Five question in short. (05)

1. What is Scholastic comprehensive Evaluation?
2. Which medium of instruction should be there at primary level?
3. What teacher-student ratio should be there at higher primary level of education?
4. State any two problems faced by the gifted children?
5. What does Article-45 of Constitution say?

